

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ**

**ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ ПОРУШЕННІ ДІЯЛЬНОСТІ
НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ**
(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА
дисципліни спеціалізації
підготовки магістрів
(рівень вищої освіти)
галузь знань 22 охорона здоров'я
(шифр і назва напрямку)
спеціальності 227 Фізична терапія та ерготерапія
(шифр і назва спеціальності)
спеціалізація: Фізична терапія та ерготерапія

Навчальна програма з дисципліни «Фізична терапія при порушенні діяльності нервової системи» для студентів за спеціальністю 227 Фізична терапія та ерготерапія

IX-X с. (денна форма навчання), XI-XII с. (заочна форма навчання)

Розробник: доцент, к.наук фіз.вих. Крук Б.Р.

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Протокол від “29” серпня 2018 року № 1

Завідувач кафедри фізичної терапії та ерготерапії

(підпис)

(Мазепа М.А.)
(прізвище та ініціали)

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету фізичної терапії та ерготерапії
Протокол від. “19” вересня 2018 року № 1

Голова _____
(підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету ПК ПП ПЗО

Протокол від. “ 14 ” вересня 2018 року № 1

Голова _____
(підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Фізична терапія при порушенні діяльності нервової системи» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки спеціаліста спеціальності фізична терапія та ерготерапія.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є засоби і методи фізичної терапії

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна тісно пов'язана із іншими науками медико-біологічного циклу: анатомією, фізіологією, патологічною нейроанатомією, патологічною фізіологією, біомеханікою а також з теорією та методикою фізичного виховання.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Фізична терапія в неврології» є набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок про основи та закономірності фізичної реабілітації хворих з даною нозологією.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Фізична терапія в неврології» є отримання студентом навиків по обстеженню хворих з ураженням нервової системи (гостре порушення мозкового кровооточу (ГПМК), хребетно-спинномозкова травма (ХСМТ), аналіз якого дозволить скласти індивідуальну програму фізичної реабілітації, провести індивідуальне заняття з пацієнтом.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати : загальні основи медичної і фізичної реабілітації для осіб з ГПМК та ХСМТ

вміти : обґрунтувати застосування тих чи інших засобів фізичної терапії для профілактики виникнення ускладнень, відновлення порушених функцій, навчання компенсаторних рухових навичок та адаптації до неповносправності пацієнтів з ГПМК, та ХСМТ.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 108 години/3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Анатомія, фізіологія, патологія головного мозку. Гострі порушення мозкового кровообігу

Кровопостанання головного мозку. Гострі порушення мозкового кровообігу: статистика, фактори ризику, класифікація. Перехідні порушення мозкового кровообігу. Стійкі порушення мозкового кровообігу – інсульти. Види інсультів. Геморагічні інсульти (види, локалізації, клініка). Ішемічні інсульти (види, локалізація, клініка). Синдроми ураження артерій головного мозку. Наслідки перенесеного інсульту: паралічі, парези, порушення чутливості, центральний

болючий синдром, зміна тону́су м'язів, постінсультні трофічні порушення, мовні порушення – афазії, розлади психіки.

Змістовий модуль 2.

Реабілітаційне обстеження хворих з ГПМК.

Види обстеження, тестування тону́су м'язів паретичних кінцівок. Взаємозв'язок між тону́сом м'язів та руховою діяльністю. Тестування психічного статусу : орієнтація в часі, пам'яті, уваги. Обстеження чутливості. Інсультні синергія. Механізм відновлення. Методика обстеження неврологічних хворих з геміпарезом внаслідок перенесеного інсульту, а саме CHEDOKE - McMaster Stroke . Інсультні синергія.

Змістовий модуль 3.

Фізична терапія хворих з ГПМК:

Цілі, методи, засоби, покази , протипокази.

Реабілітаційне втручання. Дихальні маніпуляції. Профілактичні положення. Особливості фізичного дозування при ГПМК. Фактори які обмежують фізичне навантаження, способи запобігання небажаним реакціям організму. Техніка переміщення пацієнта.

Загальні правила переміщення. Види переміщень. Опис техніки переміщення.

Навчання основним навичкам ходьби . Фактори від яких залежить хода. Описова техніка ходи. Засоби пересування.

Змістовий модуль 4.

Фізіологія та анатомія спинного мозку.

Біла та сіра речовина, провідні шляхи. Рівні пошкодження хребта та СМ (кістковий та неврологічний), неврологічна шкала пошкодження СМ ASIA, шкала основних м'язів та рівень їх іннервації основні синдроми пошкодження СМ. Перша допомога при травмі хребта. Імобілізація та транспортування, ведення потерпілого у відділенні невідкладної допомоги, медичне лікування (консервативне, хірургічне), Шийні комірці (жорсткі, м'які, філадельфійські), зовнішні корсети (торако – люмбально – сакральний та люмбально – сакральний), основні виміри пацієнта при підборі зовнішнього корсету. Ускладнення при пошкодженні СМ. Функція зовнішнього дихання при пошкодженні СМ. Сечовиділення при пошкодженні СМ. Загальні відомості про будову та функцію сечостатевої системи, будова сечового міхура, рівень іннервації сечового міхура (симпатичний, парасимпатичний, соматичний). Типи порушення роботи сечового міхура (затримка сечі, періодичне нетримання сечі, істинне нетримання сечі), обстеження сечовидільної системи, основні цілі по догляду за сечовидільною системою, догляд за сечовим міхуром (катетеризація, тренування сечового міхура). Виділення стільця при пошкодженні СМ. Короткий огляд анатомії та фізіології органів травлення та виділення, типи порушення роботи прямої кишки (автономний, рефлексорний) ускладнення при порушенні роботі кишківника, основні цілі при врегулюванні роботи кишківника, допоміжні способи виведення стільця, рекомендації для ефективного виведення стільця, причини нетримання стільця.

Змістовий модуль 5. Реабілітаційне обстеження.

Види обстеження, тестування сили м'язів (використовуючи мануальне м'язове тестування), вимірювання амплітуди руху (гоніометрія), тестування мобільності (шкали мобільності COVS), неврологічне обстеження (тестування чутливості, рефлексів, тону м'язів).

Змістовий модуль 6. Реабілітаційне втручання

Практичні навички переміщень хворих з ураженням СМ, пасивні рухи та техніка їх виконання. Загальні правила виконання пасивних рухів та їх особливості при пошкодженні СМ техніка виконання пасивних рухів. описова техніка основних побутових вмінь та навичок, фактори які впливають на набуття навичок мобільності. Навчання основним навикам ходьби. Фактори від яких залежить ходьба, переваги ходьби, Неврологічні рівні у порівнянні з потенційною можливістю ходьби. Ортопедичне обладнання яке застосовується для ходьби при пошкодженні СМ. Описова техніка ходьби.

3. Рекомендована література

1. Белова А. Н. Щепетова О. Н. Шкали, тести, та опитувальники в медичній реабілітації // Москва: „Антидор”, 2002. ст. 53 – 55
2. Виленский Б.С. Инсульт: профилактика, диагностика, лечение. СПб.: Искусство России, 1999. – 336 с.
3. Гэлли Р. Л., Спай Д. У., Симон Р. Р. Неотложная ортопедия. Позвоночник: Пер. с англ. – М.: Медицина, 1995. – 432 с.: ил
4. Герцик А. М. Можливості використання в Україні канадського досвіду організації клінічної діяльності фахівців фізичної реабілітації // Бюлетень львівської обласної асоціації фахівців фізичної реабілітації. Львів 2004. Вип. 11. С. 2 – 5.
5. Демиденко Т.Д. Реабилитация при цереброваскулярной патологии. – Л.: Медицина, 1989. – 208с.:ил
6. Дідух Г. Вимірювання амплітуди рухів у людей з травмами опорно-рухового апарату // Молода спортивна наука України: зб. наук. пр. з фіз. культури та спорту: випуск 8: в 4-х т. Л., 2004. – Т.2. ст. 108 – 112
7. Епифанов В.А. Реабилитация больных, перенесших инсульт/ В.А. Епифанов. – М.: МЕДпресс-инфом, 2006. 256 с.: ил.
8. Кадыков А.С. Ранняя реабилитация больных с нарушениями мозгового кровообращения// Ж. неврологии и психиатрии. – 1997. - №1 – С. 12 – 19
9. Качесов В. А. Основы интенсивной реабилитации. Травма позвоночника и спинного мозга. ЭЛБИ-СПб.: Санкт-Петербург, 2003. – 128 с., ил.
10. Кобелев С. Ю. Мануальный м'язовий тест – ефективний спосіб визначення сили м'язів для осіб з пошкодженням спинного мозку // Молода

- спортивна наука України: Зб. наук. праць з галузі фізичної культури та спорту. Вип. 8: У 4-х т. – Львів : НФВ “Українські технології”, 2004. Т – 2. – 455 -459 с.
11. Крицюнас А.Й., Савицкас Р.Ю., Гуденайте Р.В., Палубинскас М.Б. Осложнения, влияющие на эффективность реабилитации в раннем периоде церебрального инсульта // Инсульт. – 2002. – №5. С. 56 – 60.
 12. Крук Б. Р. Визначення вихідного рівня показників рухової функції осіб з хреботно – спинномозковою травмою шийного відділу в післяопераційний період // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту зб. наук. пр. за ред. Єрмакова С. С.: спеціальний випуск за темою “Фізична культура, спорт і здоров’я” Харків. 2004. №15.- 74-81 с.
 13. Мухін В.М., Фізична реабілітація: Підруч. для студентів вищих навч. закладів фіз. виховання і спорту. – К.: Олімпійська література, 2000. – с.
 14. Основні засади післяінсультної реабілітації. – Львів: Стрім, 2002. №3. С.4 – 33
 15. Окамото Г. Основи фізичної реабілітації. Перекл. з англ. – Львів: Галицька видавнича спілка, 2002. – 325 с.
 16. Попов С.Н., Физическая реабилитация: Учебник для академий и институтов физической культуры. – Ростов н /Д: Феникс, 1999 – 608 с.
 17. Реабилитация больных с постинсультными параличами и парезами. Метод. рекомендации. – М., 1976 – 103 с.
 18. Теория и методика физического воспитания /Под ред. Т. Ю. Круцевич . – К.: Олімпійська література, 2002. Т. 2. – 253с.
 19. Триумфов А. В. Топическая диагностика заболеваний нервной системы. – 4-е изд. Л.: Медгиз, 1959. – 276 с., ил.
 20. Шевага В.М. Неврологічні прояви захворювань судин головного мозку, їх діагностика та лікування: Курс вибраних лекцій. – Львів, 1998. – 43с
 21. Шевага В.М. Травма хребта та спинного мозку // Курс вибраних лекцій. – Львів 1996. – 8 ст.
 22. Ярош О.А., Нервові хвороби: Пер. з рос./ Ярош О.А Криворучко І. Ф., - К.: Вища школа, 1993. – 487 с.
 23. Frederick M. Maynard, Jr., M. D., Chairman International Standarts for Neurological and Functional Classification of Spinal Cord Injury, Revised 1996// American Spinal Injury Association International Medical Society of Paraplegia ASIA/IMSOP – 1996. 21 – 23s.
 24. Hammell K. W. Spinal Cord Injury Rehabilitation // Chapman & Holl – 1995. 61 – 65s.
 25. Palmer M. L., Toms J. E. Manual For Functional Training // F.A. Davis Company. – 1992. 12 – 13s.
 26. Jaillard A., Cornu E., Durieux P., Moulin T., Boutitim F., Jess K.R., Hommel M. Hemmorrhagic transformation in ischemic strokes. The MPST-E Study // Stroke, 1999. - 30, № 7 – С. 7 – 19
 27. Susan B. O’Sullivan, Thomas J. Schmit. Physical rehabilitation: assessment and treatment / [edited by] – 4th ed. 2002. 1053p.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання - Іспит

5. Засоби діагностики успішності навчання - Іспит складається із двох частин: теоретичної та практичної. Теоретична частина іспиту проводиться письмово. Студенту пропонуються питання із кожної теми. Практична частина іспиту проводиться виконанням практичних завдань. Студенту пропонується обстежити (силу м'язів ММТ, чутливість), і продемонструвати техніку переміщення пацієнтів з ГПМК і ХСМТ, та методики реабілітаційного втручання.

Набрану суму балів за теоретичну і практичну частини переводимо в оцінки чотирибальної шкали за таким принципом:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни